

KRONIKA OBCE HNĚVOTÍN

1990

WEBOVÁ KOPIE

Sepsala

Jindřiška Flášarová

Vzrůstající nespokojenost obyvatelstva, ekonomická, politická, ekologická a morální krize společnosti, rozpor slov a činů byly příčinou loňského krachu vlády po událostech 17. listopadu. Společenský požadavek dneška je veřejná informovanost, nezatajování faktů a odstranění dřívějších zatajovaných skutečností. Tisk, televize a rozhlas se starají o to, aby se lidé dozvěděli co nejvíce hlavně o dezolátním stavu ekologie, o dřívějších praktikách vlády, ale hlavně KSČ jako vedoucí síly ve státě. Hodně vzruchu způsobuje požadavek navrácení majetku KSČ, který prolíná celým rokem a vyústí v zákon o převzetí veškerého majetku KSČ i toho, který vznikl z nemalých příspěvků členů KSČ jako náhrada za škody způsobené jejich dvačtyřicetiletou vládou.

Předpokládalo se, že se rozpadnou některé organizace dřívější Národní fronty. Jejich činnost je slabší, hodně se mluví o Svazu žen, ale požadavky na jejich rušení nenachází v naší obci odezvu, protože to bývaly právě ženy z tohoto svazu, které pro obec hodně udělaly.

První pololetí žilo dvěma významnými událostmi. Tou první byla návštěva papeže Jana Pavla II., plánovaná na konec dubna. Papež sloužil u nás 3 mše. 22. dubna se vypravilo z olomoucké diecéze vybraných 100 lidí na svaté přijímání od papeže na Velehradě. Z naší obce byla mezi těmito vybranými Marcela Řezníčková, aby přečetla přímlovu za olomouckou diecézi. Mezi 7 přímlovami byla naše třetí. Její text zněl: „Na přímlovu svatých Cyrila a Metoděje a všech našich patronů žehnej snahám církve o duchovní a mravní obnovu našich národů a všechny slovanské národy sjednot' v jediné církvi Kristově.“

Marcela Řezníčková se věnuje v rámci církve charitativní činnosti v oblasti práce s rodinami. Za tuto činnost jí byla udělena milost svatého přijímání od papeže.

Ještě významnější událostí byly červnové volby do zastupitelských orgánů ve dnech 8. a 9. Volili se poslanci do České národní rady, Sněmovny národů a Sněmovny lidu. V celé republice se ucházelo o hlasy voličů 23 stran a hnutí. Z našich voličů dali hlasy jen deseti, jak je vidět v přehledu.

Strana č.	SN	%	SL	%	ČNR	%	Celkem	Pořadí
7	300	41,69	400	55,33	271	37,59	971 – 44,82	1.
20	210	29,3	153	21,16	273	37,61	636 – 29,36	2.
10	93	12,9	75	10,37	69	9,56	237 – 10,94	3.
23	50	6,98	47	6,5	40	5,54	137 – 6,53	4.
11	24	3,33	22	3,04	30	4,16	76 – 3,51	5.
18	13	1,8	10	1,38	11	1,52	34 – 1,57	6.
3	14	1,94	4	0,55	10	1,39	28 – 1,25	7.
21	9	1,25	7	0,97	5	0,69	21 – 0,97	8.
6	3	0,42	3	0,41	8	1,11	14 – 0,65	9.
8	5	0,69	2	0,28	4	0,55	11 – 0,51	10.
Celkem	721		723		722		2 166	
Neplatné hlasy	8		8		10		26	

Názvy stran podle čísel:

7 – OF /Občanské fórum/ – je hnutí

20 – HSD – Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko

10 – KSČ – Komunistická strana Československa

23 – Křesťanská a demokratická unie

11 – Spojenectví zemědělců a venkova

18 – Strana zelených

3 – Československá strana socialistická

21 – Sociální demokracie

6 – Svobodný blok

8 – Všelidová demokratická strana – sdružení pro republiku

– Republikánská strana československá

Druhé pololetí bylo ve znamení komunálních voleb, kdy jsme si volili představitele naší obce. Volbám byl věnován jeden den a to 24. listopad v sobotu.

V naší obci kandidovala koalice demokratických stran a hnutí – OF, HSD – Společnost pro Moravu a Slezsko, Československá strana lidová a Strana moravského venkova, pak kandidovala samostatně KSČ a nezávislí kandidáti.

Za koalici:

1.	Václav ALBRECHT,	55 let,	plánovač,	OF
2.	Jan BERNÁT,	62 let,	ekonom v.v.,	OF
3.	Alois DOLEŽAL,	63 let,	technik v.v.,	ČSL
4.	František DORAZIL,	44 let,	člen ZD,	Str. mor. venkova
5.	Ivana DOSTÁLOVÁ,	26 let,	učitelka,	HSD-SMS
6.	Bedřich FILIP,	53 let,	inv. důchodce,	HSD-SMS
7.	Josef KRÍŽEK,	51 let,	člen ZD,	OF
8.	Josef STUDENÝ,	36 let,	člen ZD,	OF
9.	Jaroslav ŽENOŽIČKA,	49 let,	topič,	Str. mor. venkova

Za KSČ:

1.	Milan BLECHTA,	39 let,	předseda MNV
2.	Václav ŠULC,	42 let,	technicko-hospodářský pracovník
3.	Jiří NEVRLÝ,	42 let,	člen ZD
4.	Jiří PYTLÍČEK,	39 let,	člen ZD
5.	Jiří TOMAN,	40 let,	učitel
6.	Jindřiška FLÁŠAROVÁ,	57 let,	učitelka v.v.
7.	Alois HEGER,	47 let,	státní zaměstnanec

8.	Radovan BAJGAR,	42 let,	technicko-hosp. pracovník
9.	Alois ŠPIČÁK,	39 let,	technicko-hosp. pracovník

Nezávislí kandidáti:

1.	Miroslav HARIŇ,	25 let,	soukromý podnikatel
2.	Vladimír POLÁK,	52 let,	elektromontér
3.	František HUZLÍK,	41 let,	elektrikář

Výsledky voleb v procentech:

OF –	32 %	HSM –	13 %	ČSL –	11 %
KSČ –	23 %	Mor. venkov –	13 %	ostatní	10 %

Hlasy pro strany:

Koalice –	3 054 hlasů	OF	1 443 hlasů
		HSD-SMS	577
		Moravský venkov	576
		ČSL	458

KSČ – 1 034 hlasů

Hlasy pro jednotlivce:

Doležal Alois	458 hlasů
Studený Josef	433
Bernát Jan	366
Albrecht Václav	337
Dostálová Ivana	331
Křížek Josef	307
Ženožička Jaroslav	301
Dorazil František	275

Filip Bedřich	246 hlasů
Polák Vladimír	203
Blechta Milan	201
Hariň Miroslav	195
Toman Jiří	145
Šulc Václav	142
Flašárová Jindřiška	132
Pytlíček Jiří	100
Nevrlý Jiří	87
Špičák Alois	83
Bajgar Radovan	75
Huzlík František	73
Heger Alois	69

Do obecního zastupitelstva byli zvoleni:

Albrecht Václav, Bernát Jan, Blechta Milan, Doležal Alois, Dostálová Ivana, Křížek Josef, Studený Josef, Toman Jiří, Ženožička Jaroslav

Politické složení: OF – 4 členové
KSC – 2 členové
ČSL – 1 člen
HSD-SMS – 1 člen
Strana mor. venkova – 1 člen

Po tajné volbě se stal starostou pan Alois Doležal, který obdržel 6 hlasů z možných 9.

Jeho zástupce pan Jan Bernát získal 7 hlasů.

Dále bylo ustanoveno 8 komisí.

1. Komise kontrolní - Albrecht Václav
2. Komise finanční - Bernát Jan
3. Komise pro školství, kulturu, ženy, mládež a tělovýchovu
- Dostálová Ivana
4. Komise pro otázky bytové, obchod, živnosti a služby
- Toman Jiří
5. Komise pro výstavbu a údržbu veřejného zařízení
- Blechta Milan
6. Komise pro bezpečnost a dopravu - Studený Josef
7. Komise pro zemědělství a životní prostředí
- Křížek Josef
8. Komise pro zdravotnictví a sociální věci
- Ženožička Jaroslav

Tato ustanovující schůze obecního zastupitelstva se konala 10. prosince v sále Kulturního domu.

Během tohoto roku bylo na začátek července ohlášeno zdražení hlavně u potravin. Nákupní horečka se dotkla i obchodů v naší obci, kde před tímto zdražením nebylo k dostání mnoho druhů potravin, např. mouka, rýže, cukr a všechny druhy potravin vhodné ke skladování. Po zdražení ještě nějakou dobu trvalo, než byly doplněny zásoby.

Tyto nákup, ale i drogerii a průmyslové zboží, se znovu opakovaly koncem roku, kdy byla ohlášena konvertibilita měny a liberalizace cen. Obchody opět zely prázdnotou. Nejméně 3 měsíce před závěrem roku nebylo možno dostat koupit mrazničku, automatickou pračku, barevný televizor ani u nás, v Olomouci či Prostějově. Podle zpráv to takto vypadalo v celé republice. Podniky nedodávaly zboží a čekaly na zvýšení cen. A pokud by bylo zboží ve skladech, nebylo dáno do obchodů ze stejného důvodu.

Cizinci u nás nakupovali tak levně, že se jim vyplatilo jezdit k nám i do vzdálenějších míst, pokud u hranic již nebylo co koupit. Takovéto nákupy zažily prodavačky i zde, a to nejen cizinci, ale i naši občané, kteří se doma styděli kupovat např. metrák cukru.

Radost a opojení z loňského vítězství nad „totalitou“ vystřídal obavy, co bude dál, nakolik si budeme muset utáhnout opasek, jak se začalo říkat podle rčení ministra financí pana Václava Klause.

Obyvatelstvo

Přesný počet obyvatel bude znám v příštím roce, kdy bude provedeno sčítání.

V tomto roce zemřelo 18 obyvatel – 11 žen a 7 mužů. V březnu zemřelo nejvíce lidí – 3 – zatímco měsíc září byl měsícem, kdy nikdo neodešel na věčnost.

Úmrtí byla vyrovnána jen z poloviny nově narozenými dětmi – 5 chlapců a 4 děvčátka. Máme zde opět dvojčátka, Lucii a Tomáše Macounovy.

Letos bylo uzavřeno 14 manželství. Pokud se rozvodů týká, nejsme na tom tak špatně, jak je to v celostátním průměru – rozvedlo se jen jedno manželství.

Zlatou svatbu oslavily na MNV dvě manželské dvojice. 10. března manželé Gluchovi a 2. června manželé Kvintovi. Zdravotní stav manželů Gluchových není nejlepší na rozdíl od manželů Kvintových, kteří jsou stále ještě velmi aktivní a činorodí. Paní Kvintová v obci léta předsedala Svazu žen a za svou práci byla ke Dni žen pozvána na Hrad do Prahy. Od té doby uplynulo již hodně vody, ale zájem o dění kolem stále trvá.

Nad 90 let máme v obci jen 3 občanky:

Bokůvková Marie	1892 – 98 let
Fišrová Františka	1897 – 93 let
Nováková Marie	1897 – 93 let

Místní národní výbor

I v tomto roce pracoval ve stejném složení. To znamená s uvolněným předsedou Milanem Blechtou, neuvolněným tajemníkem Vladimírem Čukou, ředitelem školy, dále jednou pracovnící na celý úvazek Jaroslavou Mikšíkovou a jednou pracovnící na úvazek 0,2 slečnou Veselskou.

Ve správě MNV jsou i nadále dvě budovy základní školy, mateřská škola, školní stravovna, osvětová beseda, svaz požární ochrany a drobné provozovny.

Národní výbor měl původně stanovený rozpočet ve výši 1 231 000 Kčs. O částku 2 795 Kčs byl upraven, aby mohl vyrovnat náklady na volby. Tím dosáhl konečného čísla 1 233 795 Kčs. Ani tato suma nestačila a byl překročen o 6 871,67 Kčs.

Na dani z příjmu obyvatel, zemědělské dani, domovní dani, poplatku ze psů, správním poplatku, vodném a stočném, pronájmu pozemků a stravném ve školní jídelně nejsou nedoplatky. Na nájemném z bytů nedoplatky jsou, a to ve výši 660 Kčs ve čtyřech případech a přeplatky 456 Kčs ve třech případech. Nedoplatek za odvoz popela činí 180 Kčs, tedy celkem 840 Kčs nedoplatků a 456 Kčs přeplatků. Ve srovnání s minulým rokem se počet nedoplatků snížil.

Příjmová část rozpočtu byla překročena v globále o částku 69 637,12 Kčs. Celkově hospodařil národní výbor se sumou vyšší než v loňském roku, a to zhruba o 227 000 Kčs. V tabulce je přehled, z čeho plánovaný příjem sestával.

druh příjmu	rozpočet	plnění
daň z příjmu obyvatel	5 000,-	6 334,-
daň domovní	46 000,-	44 933,-
daň zemědělská	103 000,-	103 200,-
poplatek ze psů	6 000,-	5 425,-
správní poplatek	1 000,-	2 420,-
vodné a stočné	34 000,-	42 057,85
pronájem pozemků	1 000,-	984,60
stravné ve školní jídelně	208 000,-	264 174,70
nájemné z bytů i nebyt. prostor	133 000,-	114 731,80
odvoz popela	18 000,-	20 910,-
pronájem hrob. míst	2 000,-	3 800,-
stavební místo	-	6 406,80
kultura	13 000,-	13 181,-
úrok u SBČS	-	76,37,-
nahodilé příjmy	-	8 107,-
dotace – zeměd. daň JZD	661 000,-	661 000,-
pokuty	-	100,-
posílení rozpočtu na volby	-	2 795,-
celkem	1 231 000,-	1 300 637,12

Jak bylo těchto peněz využito nám řekne další tabulka.

druh vydání	rozpočet	čerpání
vodní hospodářství	132 000,-	132 335,42
doprava – údržba komunikací	15 000,-	26 443,50
mateřská škola	20 000,-	17 781,90
základní škola	232 000,-	171 823,10
školní stravovna	360 000,-	390 666,05
osvětová beseda	101 000,-	70 159,75
požární ochrana	8 000,-	5 216,20
aktiv pro občanské záležitosti	6 000,-	4 468,90
vnitřní správa MNV	92 795,-	56 219,90
sociální	48 000,-	40 024,50
MH – bytové hospodářství	103 000,-	68 547,35
provozovny	5 000,-	3 262,10
veřejné osvětlení, odvoz odp.	111 000,-	36 635,80
výstavba obce – plynofikace	-	217 073,20
celkem	1 233 795,-	1 240 666,67

Jednotlivé částky z tabulky jsou ve zprávě MNV o hospodaření rozvedeny. Nám, občanům, se chodníky a silnice v naší obci jeví ve velmi špatném stavu, přesto jsem vyčetla v rozpočtu, že bylo přímo na opravy a údržbu věnováno 16 019 Kčs. Dále je podle mne velká částka na základní škole za telefon a poštovné, jež dělá 19 372 Kčs. Již letos se hovoří o zdražování paliva, které teď stálo 23 080,80 Kčs, což je dosti a má stát dvakrát tolik. Totéž se má týkat plynu, který měl pro školu podobný výdaj a tím se obnos věnovaný na školy značně zvýší. Jistě to platí i pro osvětlovou besedu, která za palivo a elektronickou energii zaplatila 42 415,25 Kčs. Již nyní cítíme, že budeme muset šetřit a bude velmi důležité naučit se šetřit na správném místě.

Veřejné osvětlení s obcí je ve velmi špatném stavu. Pan Chytil, který se o ně léta staral, ze zdravotních důvodů končí. Jeho zásluhou toto havarijní osvětlení přece jen z větší části fungovalo a dnes zatím nemáme náhradu. Větší část osvětlení nefunguje, opravny jsou ochotny provést pouze generální opravu a na tu nejsou peníze. Přesto, že dost žárovek nesvítí, platili jsme tento rok za osvětlení 18 722,80 Kčs.

V letošním roce byla provedena kontrola odvozu popela Technickými službami, které zjistily neplatiče a dále domy, ve kterých se platilo pouze za jednu popelnici a na odvoz tam stály dvě. Po této kontrole neplacené popelnice pracovníci Technických služeb nevysypávají. Za odvoz popele se platí 11 060 Kčs.

Na plenárních zasedáních se bezvýchodně v diskuzích řešila plynofikace, osvětlení, chodníky. Peníze se soustřeďovaly na plyn, a přesto se nepodařilo zapálit pod plynovými kotli na vytápění v dalších domech. Pouze se provedly výkopy a opět práce stála. Na plynofikaci bylo vydáno v tomto roce 260 292 Kčs – co přesahuje podle rozpočtu, doplácelo Keramo, které přispělo 80 000 Kč.

Celkové výdaje na plyn:

Roury a materiál od plynáren, Plastika	143 883,-
Doprava a zemní práce	16 639,-
Plynárny – práce a materiál	66 327,-
Vytyčení kabelů	320,-
Doprava písku na podsyp	5 623,-
Vyplacené mzdy na dohody	27 500,-
celkem	260 292,- Kčs

Po komunálních volbách a provedené inventarizaci MNV přestal existovat. Nový název je Obecní úřad, jehož razítka se již objevilo i na zprávě o hospodaření za tento rok. Změnil se nejen název, ale také státní znak.

Ustavující schůzi obecního zastupitelstva bylo přítomno hodně občanů, ať už ze zájmu či zvědavosti, kdo bude naším starostou. Po jejím skončení začal úřadovat na Obecním úřadě starosta Alois Doležal a místostarosta Jan Bernát, jak o tom píše na straně šesté.

Občané vkládají velké naděje do nového Obecního úřadu, vidí všude chodníky, ukončenou plynofikaci, okrasnou zeleň, plné obchody, rozvoj řemesel. Ale nic se neudělá samo, musíme i my přiložit ruku k dílu a nejvíce práce dá čistota a pořádek v obci v každé ulici i před každým domem.

Čekáme rozvoj řemesel, vraťme se do historie, ať víme, co se v obci dělávalo.

V roce 1932 vydal /jako jiná léta/ pan Miloslav Rajnoch – reklamní ústav v Olomouci, Anglická 25 – Adresář Velké Olomouce a okresu. Zde bychom se dočetli zajímavé údaje. Pokud lze tomuto Adresáři věřit, v naší obci byla výrobná sýrů ve 14 domácnostech, ve dvou ho i prodávali, v 8 domech se prodávalo mléko.

Žilo tu 5 obuvníků, 3 stolaři, 2 švadleny, 3 holiči, 1 klempíř, 1 zámečník, 1 dámská krejčová, 2 koláři, 2 řezníci, 3 krejčí, 2 bednáři, 2 pekaři, 1 malíř, 1 sedlář, 1 pokrývač, 2 kováři, 3 obchodníci s dobyt看em, 6 hostinských, 1 nákladní autodopravce a 1 řidič periodické dopravy autobusem. Byly zde 4 obchody se smíšeným zbožím, 3 obchůdky se zeleninou, 1 obchod s cukrovinkami, ale i 1 se školními potřebami. Je to úctyhodný výčet.

Jak to bylo po válce? 1 bednář, 1 klempíř, 2 stolaři, 1 holič, 2 pekaři, 1 sedlář, 2 kováři, 2 řezníci, 2 švadleny, 1 dámská krejčová, 4 obchody a 4 hospody.

Dnes tu máme 1 potravinářský obchod Jednoty, ke konci roku začalo prodávat ZD svoje výrobky a pečivo, dále lze koupit průmyslové zboží i drogistické v naprosto nevyhovujících podmínkách. V celé obci je jedna hospoda. Kulturní dům je v takovém stavu, že se tu již nedají pořádat zábavy a kulturní akce. Díky Sokolu FC Hněvotín – v době fotbalových zápasů čepují pivo – přece jen je tu trochu živo.

Rozvoj podnikavosti v příštích letech by měl přinést změny k lepšímu. Jen díky pochopení dřívějšího MNV a dnešního Obecního úřadu je tu mandlovna a sběrna čistírny, na kterou obec doplácí. Jistě, do města není daleko, ale při zvýšené ceně za dopravu autobusem se každá služba prodraží.

JZD Blata

Je pochopitelné, že polistopadové změny se musely dotknout i našeho JZD. Změny se připravovaly již od února. Předsedou družstva byl Ing. Augustin Rýznar, který sám požádal o zrušení členství v JZD a zbavení funkce předsedy. Přešel v březnu do zemědělského podniku pro živočišnou výrobu. Ne jeho místo byl zvolen na dobu jednoho roku – dobu příprav k rozdělení družstva – Ing. Antonín Pešula, pracovník bývalé Zemědělské správy.

Rozdělení družstva se nyní naplno rozjelo. Plánovaly se dva celky:

1. Nedvězí, Žerůvky, Bystročice, Slavonín, Nemilany, Novosady
2. Hněvotín, Topolany

Název JZD Blata byl zrušen. Pracovaly komise pro rozdělení.

Do konce roku dostalo 42 zaměstnanců takzvanou "žlutou kartu", tedy upozornění, že pro ně v rozděleném družstvu nebude práce. Toto snižování se týkalo počtu pracovníků THP i členů, pracujících manuálně. Většina odešla k datu 1.12. a dostali odstupné ve výši pětiměsíčního platu. Zbýlých 5 zaměstnanců bude odcházet po 1. lednu.

V tomto roce vyšel zákon o zemědělském družstevnictví, tak zvaný zemědělský zákon a ten umožňoval členům, kteří vlastní v družstvu pozemky, aby žádali navrácení těchto pozemků. O své pozemky ale mohou žádat i ti, kteří v družstvu nepracují. Do 30. června bylo zaregistrováno asi 35 žádostí, ale jen do výměry 0,40 ha /asi 2 měrice/, což znamená, že žadatelé nechtějí sedlačit soukromě, ale pouze se vrátit k dřívější záhumence. Do konce tohoto roku nemel nikdo zájem n soukromé hospodaření. Žádostem o nevrácení půdy bylo z větší části vyhověno po žních. Ostatní, které se nepodařilo vyřídit z různých důvodů, svá pole dostanou na jaře příštího roku. Z toho je patrné, že v naší obci ještě stále nenachází odezvu přání naší vlády, aby se o výživu národa starali soukromí zemědělci a družstva jen okrajově. U nás to vypadá právě naopak. Podle tisku to není jiné ani v dalších obcích. A pokud budou v časopisech vycházet oslavné články o soukromých zemědělci, kteří jsou se svou prací velice spokojeni a neměnili by ji a jedním dechem při tom říkají, že dovolená pro ně není, protože se bojí, co dome dělá jejich dobytek a spát chodí po poklidu kolem deváté večer, aby ráno před pátou byli čilí, tak se nelze divit, že mladí pro takové zaměstnání neprojevují nadšení a takto je asi těžko nadchneme.

Družstvo za rok 1990 splnilo zisk na 106,1 % a činí 5 409 000 Kčs. V porovnání s plánem i loňským rokem se podstatně zlepšila finanční situace družstva. Proti plánu a loňské skutečnosti se snížily stavy zásob. Provozní úvěry u komerční banky jsou nižší o 6 300 000 Kčs. Celkové úvěry u banky klesly proti loňské skutečnosti o 10 000 000 Kčs. Přesto je vzhledem k výši úrokové sazby úvěrová zatíženost družstva s celkovými úvěry 16 750 000 Kčs značně vysoká.

KERAMO

I tento podnik doznal v tomto roce změny. Po delším jednání se správou účelových zařízení, které spadá pod ministerstvo školství, dostal pan Karel Horák, bývalý vedoucí, tento provoz do ekonomického pronájmu. Tím vznikla firma KH – Keramika Hněvotín Karel Horák. Prodej je přímo zde. Pro kupující je atraktivní cena, do které se nepromítá rabat. Takto jdou dodávky do všech prodejen v České republice a na zakázku pro organizace i pro jednotlivce.

Firma byla známá, proto nebylo třeba ani inzerce, pan Horák jen seznámil dřívější odběratele se změnou v názvu firmy. Cena výrobků se zatím nemění, ale ke změnám bude muset dojít po 1. lednu v důsledku zdražení kaolínu a energie.

Zavedení plynu bude pro firmu velice efektivní, protože pece mají buď naftové /1 litr nafty stojí 15 Kčs – při zavádění pece stála nafta 2 Kčs/ nebo elektrické a v obou je provoz drahý. Výrobky se tím prodražují. Proto firma Keramo věnovala do plynofikace v obci sumu 80 000 Kčs, jak se zmiňují na straně 11.

Mateřská škola

V personálním obsazení školky nedošlo k žádné změně. Stále jsou naplněny dvě třídy jen program pro děti je značně volnější a podřízen jen pedagogickému umu učitelky a jejich výchovným cílům. Úkol je připravit děti pro vstup do 1. třídy hlavně po volní stránce a vypěstovat v nich samostatnost.

Do budoucna se předpokládá úbytek jedné třídy. Trend dnešní doby je, aby matky zůstávaly s dětmi doma, dále bude působit nezaměstnanost, která se v současné době dotýká již některých maminek.

Mateřská škola čerpala od MNV tyto finanční prostředky:

Údržba a oprava dodavatelsky	590,- Kčs
Materiál na úklid a školní potřeby	7 422,40,-
Drobné a krátkodobé předměty	2 010,-
Pracovní oděv a obuv	648,-
Učební pomůcky	2 146,10,-
Telefon a poštovní výdaje	3 623,-
Služby, praná prádla, čistírna	2 114,40,-
celkem	17 781,90,- Kčs

Základní škola

Události z konce minulého roku pocítili i na zdejší škole. Byla zrušena organizace KSČ na škole. Počátkem roku zanikla i organizace Revolučního odborového hnutí – ROH.

18. února byl v Praze ustaven nový Českomoravský odborový svaz pracovníků školství – ČMOS. Od 9. dubna se pedagogičtí i správní zaměstnanci přihlašují do této nové organizace. Na ustanovující schůzi v tento den byla zvolena

předsedkyní paní učitelka Jana Mádlová, za členy výboru pan učitel Jiří Toman a za správní zaměstnance školnice paní Maršálková.

Protože se otevřely hranice na západ, ihned byl zorganizován 2. června zájezd do Vídně. Nedlouho po něm, 18. června, na členské schůzi bylo odsouhlaseno rozdělení na dvě samostatné organizace, a to ČMOS Hněvotín a ČMOS Lutín.

Zatímco tedy po odborářské stránce došlo k zásadním změnám, organizaci a provozu školy se tak závažné změny vyhnuly. Došlo ke změně ve výuce jazyků, bývalé učitelky ruštiny se nyní učí v jazykových kursech německy nebo anglicky.

Pionýrská skupina při škole ukončila svoji činnost k 1. lednu tohoto roku. Od ledna zůstalo jen 9 oddílů, ostatní zanikly a PO začalo pracovat samostatně. Využívá klubovny v budově pošty pro své schůzky. Skupinová vedoucí, paní učitelka Bohdanská byla do konce června pověřena ředitelem školy panem Čukou vedením a organizací mimoškolní činnosti dětí, pomoci při zajišťování pedagogických dozorů při akcích školy, organizováním sběru léčivých bylin a přípravou letní pionýrské činnosti, kdy na Malé Morávce byly připraveny dva turnusy pionýrského tábora pro děti, tedy o jeden méně než loni. Od září byla paní učitelka Bohdanská přeložena do Olomouce na školu Komenium a pokračuje i nadále ve studiu angličtiny.

Protože zatím nejsou nové učebnice do dějepisu, literatury, zeměpisu, občanské výchovy, což jsou předměty, kterých se nejvíce dotýká současná změna politiky našeho státu, jsou učitelé nuceni vyhledávat texty z různých pramenů. Pro učitele neplatí dřívější metodiky a nařízení, jak učit, jsou pouze povinni splnit osnovy jednotlivých předmětů ve třídách.

Ne škole nedošlo mimo paní učitelku Bohdanskou, která byla přeložena a paní učitelku Ritu Faltýnkovou, která je na mateřské dovolené a za níž nastoupila paní učitelka Alena Reinerová, k jiným personálním změnám.

K těm ale došlo na ONV, odboru školství, kde PhDr. Zdeňka Holého vystřídal JUDr. Hanák a po něm nastoupil pan učitel Bohumil Kolář. Na ministerstvu školství profesora Milana Adama vystřídal profesor RNDr. Petr Vopěnka, DrSc.

Ve škole byla dokončena plynofikace školní jídelny a 2 učitelských bytů, s tím zároveň bylo provedeno vyvločkování jejich komínů. Dále byla dokončena oprava a dodláždění školního dvora a prostranství před školní kuchyní, zbourání a likvidace 3 komínů, oplechování střechy, oprava po vichřici, odstranění staré omítky a podezdívky kolem celé budovy školy čp. 250, zhotovení omítky nové a oprava fasády školy. Na provedení těchto prací a na úhradu materiálu byla věnována částka asi 100 000 Kčs z prostředků MNV obce a 117 000 Kčs z prostředků odboru školství v Olomouci.

Brigády rodičů na zlepšení prostředí školy byly organizovány s výborem SRPŠ. Bylo zapojeno méně rodičů než jiná léta, závazek 5 brigádnických hodin mnozí nesplnili.

Vybavení školy bylo dotováno z ústřední dodávky a z prostředků MNV. SRPŠ zakoupil stereomagnetofon pro výuku cizích jazyků. Doplnění žakovské a učitelské knihovny je soustavné.

O zdravotní stav dětí se stará paní MUDr. Urbanová a na zubním ambulatoriu pan MUDr. Vladimír Procházka.

Školní družina má stále jen jedno oddělení s vychovatelkou paní Marií Hejtmánovou, protože na prvním stupni jsou jen dvě třídy, první a druhá s malým počtem žáků.

Úspěchy a činnost školy je vzorné podrobně vedena v kronice školy paní zástupkyní ředitele Alenou Večeřovou.

Jaké výdaje byly hrazeny z rozpočtu MNV – přehled.

Školní stravovna – čerpání

údržba a opravy dodavatelsky	8 489,60,-	Kčs
potraviny	360 949,-	
materiál úklidový a jiný	5 449,50,-	
drobné a krátkodobé předměty	2 413,50,-	
ochranné pomůcky a pracovní oděvy	557,-	
elektrická energie	11 041,75,-	
práce výrobní povahy, doprava, odvoz popela	484,-	
služby a práce nevýrobní povahy	71,70,-	
výkony spojů, poštovné	1 113,-	
pojištění majetku	97,-	
	celkem	390 666,05,- Kčs

Základní škola – čerpání

údržba a opravy dodavatelsky	34 987,-	Kčs
palivo	23 080,80,-	
materiál úklidový, kancelářský, školní	27 631,55,-	
drobné a krátkodobé předměty	7 842,-	
pracovní oděv	80,-	
knihy a učební pomůcky	8 436,20,-	
elektrická energie a plyn + zálohy	23 674,75,-	
práce výrobní povahy, doprava, odvoz popela	14 705,80,-	
příspěvek na lyžařský výcvik 55 žáků	8 250,-	
služby a práce nevýrobní povahy, praní, čist.	3 853,90,-	
výkony spojů, telefon, a poštovné	19 372,-	
pojištění majetku ve správě ZŠ	2 948,-	
	celkem	171 862,10,- Kčs

Knihovna

Knihovnu vede i nadále paní ředitelka MŠ Jarmila Dostálová. Z místností v Kulturním domě se před třemi lety musela s knihami vystěhovat a byla jí nabídnuta místnost v 1. patře pošty.

Čtenářský zájem je větší v zimě, což odpovídá naturelu vesnice. Výpůjčky se různí podle věku. Nejméně chodí mládež do 15 let, děti do 14 let navštěvuje knihovnu hodně. U dospělých jsou výpůjčky průměrné. Z časopisů se u dětí těší největšímu zájmu ABC, Sedmička pionýrů a u dospělých Kino a Žena a móda.

Nově vydané knihy zatím nejsou velkým lákadlem.

Výpůjčky ve čtvrtletích:	I.	931 knih
	II.	869
	III.	560
	IV.	754

Činnost organizací

V tomto roce následkem událostí v listopadu 1989 se rozpadla organizace SSM, která stejně vyvíjela minimální činnost a organizace SČSP. SČSP o svém rozpuštění rozhodlo na své členské schůzi, členové SSM se sni nedokázali sejít a ukončit členství, přestalo prostě pracovat. Rozpadem SSM získala pionýrská organizace klubovnu pro svou činnost.

Svaz požárníků změnil svůj název a vrátil se k dřívějšímu jadernému "hasiči", jak se jim stejně neoficiálně říkalo stále.

O Československém svazu žen jsem se zmínila již v úvodu, jen doplnění – změna názvu na Český svaz žen.

Československy červený kříž ve svém názvu ani v činnosti nic neměnil. Organizace má 156 členů, věkový průměr se stále snižuje, nedaří se získávat nové mladé členy, což je bolest většiny organizací.

Organizace KSČ v obci vydržela a pracuje s podstatně nižším počtem členstva, v něm převládají důchodci.

K největším změnám došlo v TJ Sokol Hněvotín. 31.ledna se sešel výbor na první výborové schůzi, kde byl zvolen nový místopředseda za odstoupivšího Václava Šulce a to Ing. Tomáš Dostál. Výbor byl jedenáctičlenný, ale než skončil rok, zůstalo ve výboru jen 8 členů, 3 odešli v průběhu roku.

Na valné hromadě 11. listopadu odstoupil předseda pan Vladimír Polák, který tuto funkci dělal 10 let a zasloužil se o rozkvět TJ Sokol Hněvotín. Na této hromadě byl také zrušen původní název a nahrazen po schválení novým pojmenováním F.C. Hněvotín /fotball club/. Novým předsedou F.C. byl zvolen pan Miroslav Hariň, mladý člověk, zanícený pro práci ve fotbalovém klubu. Jeho místopředsedou byl zvolen pan František Mrakava.

Aby byly zajišťovány finanční prostředky pro veškerou sportovní činnost všech tří fotbalových družstev, byly organizovány různé společenské o kulturní akce. Mezi ně patřily taneční večery se skupinou „Trifidy“ nebo „Sax“.

Pronájem místností pro různé společenské organizace a soukromé osoby přibýlo hodně peněz do pokladny. Konaly se zde srazy bývalých žáků, svatby, životní jubilea, poslední leč a podobné akce. Během sezonní sportovní činnosti byla v provozu kantýna a příští rok se počítá s otevřením restaurace. Tyto finanční zdroje umožňují činnost fotbalových družstev.

V příštím roce bude 40. výročí založení TJ Sokol Hněvotín. Fotbalisté – muži – postoupili letos do vyšší soutěže, do okresního kola. Rádi by v příštím roce toto čtyřicáté výročí oslavili umístěním do 4. místa tabulky v okresním přeboru.

Stále mezi neaktivnější organizace patří právě F.C. Hněvotín, dále hasiči, ČSŽ a ČSČK.

V naší obci se začínají formovat i jiné politické strany, jak je vidět z přehledu výsledků voleb jak v červnu, tak i v listopadu.

Tisk

Ke konci tohoto roku bylo ohlášeno velké zdražení novin a časopisů. Bylo ohlášeno včas, aby si předplatitelé mohli tisk odhlásit. A ti této možnosti využili v plné míře. Na příklad u Rudého práva ze 121 předplatitelů zůstalo jen 48, u Zemědělských novin ze 61 na 23, Nová svoboda z 39 na 19 a podobně. Tomuto odhlašování nešla ani týdenní periodika. Týdeník Československá televize z 59 na 49, Sedmička pionýrů z 18 na 2 kusy /zde došlo k největšímu poklesu/, ABC z 23 na 17, ... Toto odhlašování má tendenci pokračovat i nadále, protože cena

tiskárenských nákladů se nezastaví – papír, polygrafický průmysl, nájemné, energie, daň.

Z nově vzniklých periodik není odběr valný. Příkladem jsou noviny Moravsko-slezský den 1 kus /a to tato strana v červnových volbách dostala nejvíce hlasů po OF a KSČ/, Hello – anglický časopis pro děti – 2 kusy.

Jistě již není domácnost, kde se tisk bral jen proto, že jejich odběr byl stále kontrolován, ale nikdo jej nečetl – příkladem může být Tribuna, Tvorba nebo i Rudé právo.

Věřím, že odběr tisku se v dalších letech při zlepšení ekonomické situace občanů zase zvýší.

• • •

V naší obci žije lidový léčitel, za kterým jezdí nemocní z celé Moravy, Čech i ze Slovenska. Měl úspěchy se svými bylinkami i u nemocných, kteří za ním přijeli z ciziny.

Je to pan Koloman Huszar. Narodil se 29. března 1928 ve Velkých Kapušanech na východním Slovensku. Již jako malý chlapec sbíral bylinky se svou babičkou, paní Lekkovou pro lékárníka v Kapušanech.

Kdy dospěl, odešel pracovat do železného srdce republiky, jek se tehdy říkalo Ostravě a pracoval na NHKG. Zde vážně onemocněl – srdce, žaludek, ledviny – a když léčení nepomáhalo, lékaři mu doporučili změnu bydliště i

pracoviště. Přestěhoval se do Charvát u Olomouce pracoval nejdříve v Sigmě. Ze zdravotních důvodů přešel na pilu v Pavlovičkách. Nemoc se stále hlásila.

Na bylinky si vzpomněl při náhodném nahlédnutí do rodokapsu /sešitové dobrodružné romány/, kde byla celá strana věnována bylinkám, jejich sběru a využití. Začal znovu sbírat, a protože si nebyl jist v rozpoznávání, byl se radit s paní Anežkou Hubkovou, která byla u nich známá bylinářka, Po pití čajů z bylinek pomalu mizely potíže. Ve svém volném čase se začal plně zabývat sběrem bylinek, v knihách hledal, na co které bylinky působí a začal léčit i svou rodinu. Po nich nastoupili kamarádi, kterým také pomáhal při zdravotních potížích. Pocho-pitelně se jeho léčitelské úspěchy ústním podáním velmi rychle rozšířily a začali za ním chodit i cizí lidé.

Léčí bylinnými čaji, které dává svým pacientům. Tyto čaje si podle receptů od něho může připravit každý sám, ale ne každý si umí bylinky sám hledat, obzvláště, když záleží i na tom v které denní nebo roční době jednotlivé druhy trhat a jak je sušit. Proto jdou jeho bylinné vody dobře na odbyt.

Pan Huszar jezdí a přednáší o léčivé síle bylinek po naší vlasti. V současné době se o lidových léčitelích hodně mluví a píše a takovéto popularity neušel ani on v okresních i krajských novinách.

Do naší vesnice se přistěhoval v roce 1967. Jako vyučený zámečnický pracovník pracoval v JZD Blata a od roku 1988 je v důchodu. Není dne, aby u jeho domu nestála auta s cizí poznávací značkou nebo nepřijel někdo za ním autobusem.

Před ukončením kroniky na tento rok bych se chtěla zmínit o názvech některých částí v naší obci – Malý a Velký Válkov a Malý a Velký Klupoř. Jak tyto názvy vlastně vznikly? Při pátrání jsem se dostala ke dvěma pamětníkům, kteří o obci hodně vědí z vyprávění a sami také hodně pamatují. Je to pan Chytil /tentýž, který zde udržoval osvětlení celá dlouhá léta/ a pan Kvinta.

Válkov je pojmenován podle cihel, se kterých se na tomto místo stavělo. Lidé zde žili chudí, a proto si cihly vyráběli sami z dostupného materiálu. Většinou byly veliké jako dnešní vecky chleba, narozdíl od tvaru chleba ale byly kulaté jako válek na nudle. Nad okna a dveře se dávaly až metrové. Cihly – války – byly uválené z hlíny, slámy a vody.

V roce 1939 viděl pan Chytil bourat poslední domek postavený z těchto válků na Velkém Válkově. Poslední majitel domku se jmenoval pan Hamelka. Dnes na tomto místě bydlí pan Jurenka.

Na Malém i Velkém Válkově jsou již postaveny domy zcela jiné, které neodpovídají názvu, jsou stavěné v tomto století, upravené na moderní bydlení po druhé světové válce. V posledních letech zde vyrostly 4 nové moderní vily. Název přetrval do dneška a většina obyvatel ani neví, proč se toto místo tak nazývá.

Klupoř byla opět chudinská část obce, kterým tento hanlivý název dali bohatí němečtí sedláci. Je to zkomolenina z němčiny a má znamenat „klub holých prdelí“.

Na křižovatce na začátku Klupoře je státem chráněná památka – socha Panny Marie. Byla patronkou obyvatel Klupoře. Aby se lidé na Klupoři odlišili od bohatého středu vesnice, měli svoje vlastní hody, které slavili na svátek Panny Marie, zatímco vesnice má hody na svátek svatého Leonarda, francouzského světce a patrona zdejšího kostela. Tyto zvyky se dlouho dodržovaly.

Závěr

Po letošních volbách občané věří, že dojde ke zlepšení života na naší vesnici. Doufají v brzké dokončení plynofikace, opravu osvětlení, úpravu chodníků a celkové zlepšení vzhledu obce. K tomu patří i po mnoha stránkách nedokončený dům pečovatelské služby. Starší občané zde bydlí, ale „bolesti“ tohoto domu, které jsou vyjmenovány v loňském zápise přetrvávají. Nedostatek peněz ani zde nedovolil postoupit kupředu a dokončit alespoň omítky.

Toužíme po pěkném vzhledu obce.

V první řadě by měl začít každý sám u sebe, nečekat, že někdo mávne kouzelným proutkem a všechno se samo změní. Ve vzhledu a čistotě obce může každý sám udělat kus záslužné práce. Každý z nás by měl pečovat o svou předzahrádku, dát do oken truhlíky s rozkvetlými květinami, popelnice nenechávat před domy. Neměli bychom čekat se založenýma rukama, ale snažit se o zlepšení sami, vzít si vzor z těch sousedů, kteří to umí.

Obdivuhodná čistota v obcích na západě není jen záležitostí Technických služeb a Obecního úřadu.

Není naší dobrou vizitkou a je smutnou skutečností, že letošní rok nepřispěl k ničemu ve vzhledu obce, spíš jsme se zhoršili. Čeká nás v příštích letech právě zde nemalý úkol, který by se měl zdařit.

Zápis za rok 1990 má 27 listů.

Zápis byl schválen komisí pro školství, kulturu, ženy, mládež a tělovýchovu dne 29. dubna 1991.